

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XLI. De Regulis Juris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

ferre sit solitus, ait Servius, *d. l. 7. §. 2.* ne dum verborum attenditur proprietates, veritatis amittatur sensus, ut ait Pont. *c. 8. h. r.* * Sic licet **2** *Primogenitus* dicatur, respectu aliorum, qui postea nati, tamen & primogeniti nomen, spectat ad eum, quem alii non sequuntur. Ut non rectè quidam veritatem & virginitatem averfantes, ex eo, quod scriptura dicat, Mariam Virginem peperisse Salvatorem nostrum primogenitum suum, infulsè inferant, & iactitare non vereantur, eum & alios peperisse ex Josepho liberos, ut probent non rectè dici Matrem & Virginem. Verum tales indigent helleboro, si non fructibus aut sectione. Sic licet *Virginis* propriè dicatur, qui solus suo patre natus est, eo tamen nomine & ille gaudet, qui, fratre præmortuo, solus existat, ut ex D. Hieron. traditur, in *c. 3. h. r.*

3 Si de mente aliunde non pateat, verba accipimus secundum proprietatem; prout natura rei, de qua agitur, permittit, & fert communis usus loquendi, qui cum omnium rerum, tum maximè verborum est magister. * Obscura in partem mitiorem interpretanda, & ita, ut aliquid potius agant, quam frustranea sint & otiosa, & res, de qua agitur, valeat potius quàm pereat, *c. Abbas 25. circa fin. h. r.* Ubi habenda ratio & inspicienda conditio proferentis, qui si imperitus fuerit, verba ejus crassa Minerva sunt accipienda. Interdum & habendus respectus ejus, ad quem diriguntur, qua in re multum valet arbitrium viri prudentis. Videatur hac de re latius Alciat, *Tract. de verb. signif.*

TITULUS XLI.

De Regulis Juris.

SUMMARIUM.

1. *Regula Juris quid.*
2. *Regularum artificium exemplis aliquot declaratur.*

I Posterior Tit. spectat ad res, id est Regulas Juris, sententias & axiomata quæ ex jure

prius constituto colliguntur, & nihil aliud sunt, quàm quædam generales propositiones multarum decisionum causas & principia continentes, quæ ex plurimum legum mente conceptæ & animadversæ à I. C. verbis præcisissimam earum confessionem complectuntur. Unde & rectè ait Paulus, *d. lib. 1. Regula* brevem narrationem, & non sumi ex verba Jus sed eam potius ex jure jam posito interpretam.

Hinc ex eo, quod per juro non habeatur, des, quod negligent non sit res committenda, & similibus, deducta est Regula, contra continens causam, malum semper præcedit malum, *cap. Semel hoc tit. in 6. Et Ulpianus in lib. 2. D. eod. faminas à publicis muneribus remotas dicit, ex eo, quod diversis legibus constitutum observaret, fornicias prohiberi à munere judicandi, postulandi, magistratum gerendi, tutelam, curam administrandi. Hinc ex eo, quod invito domino alienis rebus non liceat, quod Sabbatho pugnare veritas sit, jejunia præcepta per Ecclesiam sunt observanda, ab iis tamen excuset necessitas, etc. Et hæc est Reg. Necessitatem non habere legem, *cap. 4. hoc tit.* Denique ex eo, quod alii iura ablatum sit restituendum, damnum illarum resarciendum, injuria illata reparanda, debet hæc Reg. Peccatum non dimitti, nisi restitutum ablatum, *cap. 4. eod. in 6.**

Ejusmodi Regula aliquot traduntur in Tit. plures *eod. in 6.* quas plerique late & lucidè explicant, præcipuè D. Peckius. Quia cum non sit facile brevi aliqua methodo concludere, sigillatim autem eas recensere & pertractare sit præter hujus instituti rationem gratius actis Deo Uni & Trino, à quo oritur bonum, D. Virgini Matri, totique Sancto rum cæui, fidem huic operi imponere omnia, quæ in eo pro modulo ingenii nostri tradita sunt, S. R. Ecclesiæ, aliorumque mortuorum sententiarum judicio submittentes, quæque videri possunt minus ei consentire, improbantur & revocantur.

FINIS.

INDEX